

# Реінтеграція ветеранів і ветеранок

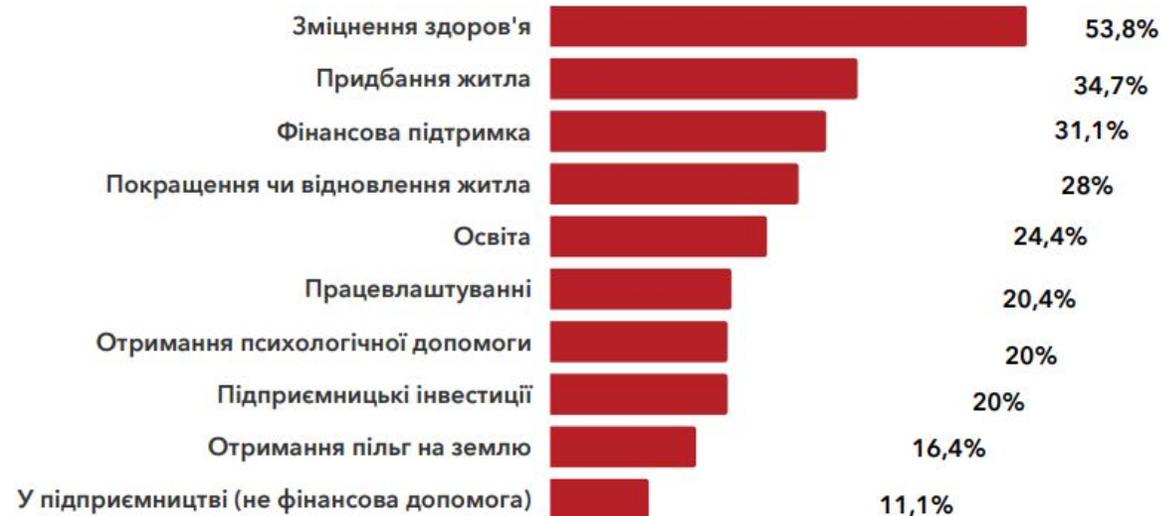
*Березень, 2023 року*

# Існуючі дослідження про потреби ветеранів

## З якими проблемами ветерани стикаються зараз і якої допомоги потребують в майбутньому?



Респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповідей



Респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповідей

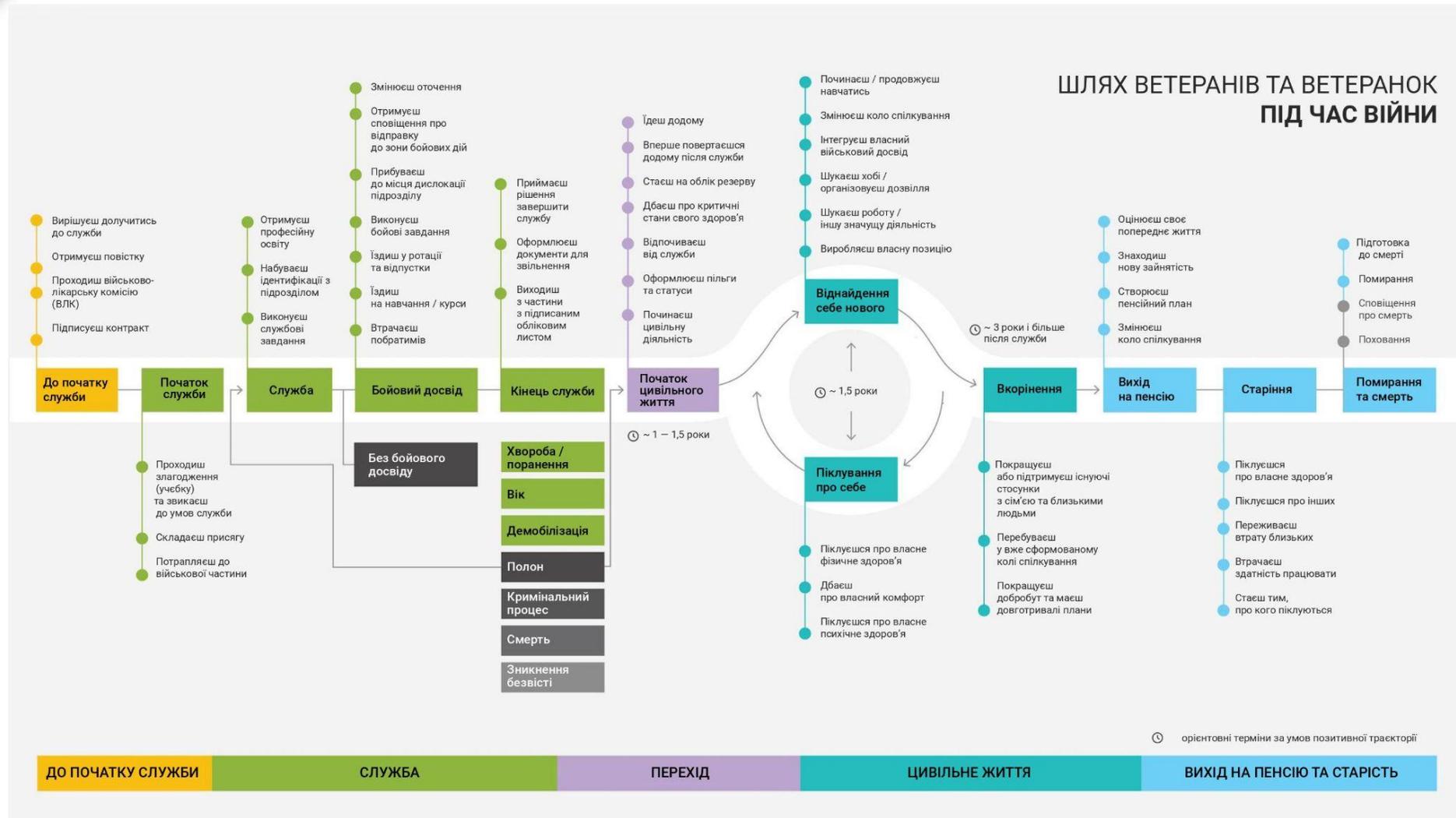
Джерело: Друге анонімне онлайн-опитування серед ветеранів та діючих військовослужбовців «Портрет ветерана. Блок «Потреби ветеранів», проведене УВФ 6-12 лютого 2023 року: <https://veteranfund.com.ua/doc/6-12-02-23.pdf>.

# Існуючі дослідження про потреби ветеранів

	% тих, хто знає	% тих, хто користується	% задоволених (Q6=4+5)	% тих, хто розглядає	% тих, кого не цікавить
Пільги на житлово-комунальні послуги	91	81	76	9	1
Безкоштовний проїзд у міському громадському транспорті	89	82	80	4	3
Пільговий проїзд у міжміському транспорті	82	58	78	13	2
Щорічне медичне обстеження та диспансеризація	78	49	70	21	2
Виплати до 5 травня	69	58	80	9	4
Отримання земельної ділянки	68	22	60	39	7
Першочергове безоплатне зубопротезування	60	16	68	30	5
Додаткова оплачувана відпустка 14 днів	56	25	89	19	12
Психологічна підтримка та реабілітація	56	14	78	13	13
Щорічна відпустка в зручний час	53	25	82	18	13
Пріоритет в державному забезпеченні житлом	51	9	61	40	6
Збереження місця роботи та середньої з/п на період зборів	47	12	83	12	14
Санаторно-курортне забезпечення дітей	46	11	71	26	11
Виплата з/п при підписанні контракту під час дії особливого періоду	41	10	77	12	12
Переважне право залишення на роботі при скороченні штату	40	7	82	15	13
Компенсація вартості навчання у ВНЗ	33	5	86	16	21
Допомога Центру зайнятості у відкритті власного бізнесу	29	2	65	16	22
Пільговий кредит на житло	29	1	50	25	19
Компенсація оренди житла	28	3	51	18	17
Безкоштовне встановлення квартирному телефону	27	5	75	8	49
Державне фінансування громадських об'єднань ветеранів	25	4	60	17	13
Безповоротна фінансова допомога	24	5	56	32	7
Податкові пільги для ветеранського бізнесу	21	1	65	18	23
Пільгові кредити для ветеранського бізнесу	20	1	54	19	25
Забезпечення автомобілями	17	1	62	48	11

Джерело: Дослідження потреб ветеранів України. Проєкт № 7245, аналітичний звіт. Вересень 2019. URL: [https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Zvit\\_Kantar-dlya-YUrSotni.pdf](https://legal100.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Zvit_Kantar-dlya-YUrSotni.pdf)

# Існуючі дослідження про потреби ветеранів



Джерело: Дослідження Veteran Hub “Шлях ветеранів і ветеранок” URL: <https://veteranhub.com.ua/shlyah-veterana>

# Існуючі дослідження про потреби ветеранів



## КЛЮЧОВІ ВИСНОВКИ

до всього Шляху ветеранів і ветеранок

01

Війна – це частина життя воїнів, проте вона не є усім їхнім життям

02

Військова служба під час війни має тривалий вплив на добробут та життя ветеранів

03

Повернення до цивільного життя потребує часу

04

Ветерани йдуть своїм шляхом самостійно, проте вони не йдуть наодинці

05

Вони повертаються передусім до людей – у громадах, організаціях, спільнотах

# Кількість ветеранів

За попередніми оцінками  
Міністерства у справах  
ветеранів

Кількість ветеранів війни за категоріями (згідно даних ЄДРВВ)

Назва категорії	Кількість станом на 01.01.2022	Прогнозована кількість після перемоги
Учасники бойових дій	493 550	1 700 000
Учасник війни (війни до 2014 року)	176 908	176 908
Член сім'ї загиблого ветерана	111 579	500 000
Особа з інвалідністю внаслідок війни (I, II, III групи)	113 790	600 000
Постраждалі учасники Революції гідності	700	700
Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною	41	500
<b>ВСЬОГО</b>	<b>896 568</b>	<b>2 978 103</b>



# Принципи, на яких має будуватись ветеранська політика

## **-пріоритет реінтеграції:**

фокусом має стати задоволення потреб, які сприяють активній реінтеграції та виникли внаслідок проходження військової служби чи участі в бойових діях;

## **-індивідуальний підхід:**

заходи підтримки мають залежати від особливостей кожного з ветеранів. Наприклад, не всі ветерани потребують профорієнтації, якщо після служби вони планують повернутися на попереднє місце роботи, яке їх влаштовує. Водночас є ті, хто через пережитий досвід або ж ушкодження здоров'я вже не хочуть або не можуть це зробити і потребують перекваліфікації. Так само потреби ветеранів можуть залежати від місця проживання (місто або сільська місцевість), наявності утриманців, досвіду цивільної роботи тощо;

## **-своєчасність:**

реінтеграцію потрібно починати ще на етапі, коли військовий перебуває на службі перед звільненням, а також спрощувати бюрократичні процеси, які часто займають тривалий час та покращувати доступ до послуг;

## **-комплексність:**

за можливості потрібно відновити всі втрачені спроможності особи, враховуючи її набутий військовий досвід, а також допомогти здобути нові навички. Ідеться про стан фізичного і психічного здоров'я, а також соціальну і професійну реінтеграцію.



# Витрати на діючі державні програми

Тип допомоги	Витрати у 2022 році	Орієнтовні витрати після Перемоги	Рекомендація та вплив на реінтеграцію
<b>Мінімальна пенсія особам з інвалідністю внаслідок війни</b>	13 510 млн грн	77 000 млн грн	Підтримує матеріальне становище у разі втрати працездатності. Реформувати
<b>Компенсація за житло для УБД з числа ВПО</b>	3 300 млн грн	11 000 млн грн	Залишити, є однією із базових потреб ветеранів, яка слугує передумовою для реінтеграції
<b>Виплата до 5 травня (Дня Незалежності)</b>	1 244,3 млн грн	5 500 млн грн	Скасувати, не сприяє реінтеграції

*Примітка:* розрахунки не враховують індексу інфляції. Розрахунки здійснені з огляду на прогнозовану кількість ветеранів



# Витрати на діючі державні програми

Тип допомоги	Витрати у 2022 році	Орієнтовні витрати після Перемоги	Рекомендація та вплив на реінтеграцію
<b>Компенсація за житло для сімей загиблих та осіб з інвалідністю</b>	1 730 млн грн	8 800 млн грн	Є однією із базових потреб ветеранів, яка слугує передумовою для реінтеграції
<b>Соціально-професійна адаптація</b>	30,3 млн грн	70,5 млн грн	Розширити, робить ветерана економічно самостійним
<b>Психологічна підтримка</b>	76,1 млн грн	66,5 млн грн (вартість послуги із запиту)	Розширити, сприяє відновленню психічного здоров'я



# Витрати на діючі державні програми

Тип допомоги	Витрати у 2022 році	Орієнтовні витрати після Перемоги	Рекомендація та вплив на реінтеграцію
<b>Санаторно-курортне лікування</b>	115,6 млн грн (отримали не всі)	838,5 млн грн (вартість на одного УБД 20 727 грн)	Удосконалити реалізацію і контроль впливу на відновлення фізичного здоров'я, відновити фінансування
<b>Пільгові кредити на освіту</b>	3,2 млн грн	10,6 млн грн	Залишити, сприяє економічній самостійності ветерана



# Витрати, які не вдалось обрахувати

## Витрати, які впливають на Держбюджет

- *знижка на житлово-комунальні послуги* (приблизно 4 316 млн грн, бюджетна програма включає всіх, хто має право на знижку чи субсидію у 2024 році);
- *іпотечні кредити* (бюджетні програми не визначають кількість користувачів з числа ветеранів);
- *пільги для здобуття освіти* (через різну вартість навчання, а харчування та знижки на гуртожитки надаються безпосередньо закладами освіти);
- *безоплатне одержання ліків* (неможливо визначити кількість користувачів з числа осіб з ветеранським статусом);
- *забезпечення допоміжними (технічними) засобами реабілітації* (неможливо спрогнозувати точну кількість осіб, які потребуватимуть, кількість та види конкретних ТЗР, до того ж середня вартість ТЗР (без встановлення його виду) в бюджетній програмі не зазначена);
- *забезпечення протезами та допоміжними засобами реабілітації* (неможливо визначити орієнтовну кількість ветеранів, які потребуватимуть допомоги)
- *Пенсія в разі втрати годувальника*
- *ОГД*
- *Протезування*

## Витрати, які не впливають на Держбюджет, але впливають місцеві бюджети і економіку країни

- *зубопротезування* (фінансується на місцях);
- *пільговий проїзд* (у деяких областях передбачена монетизація, але не у всіх);
- отримання земельних ділянок;
- додаткова оплачувана відпустка 14 днів на рік (забезпечується роботодавцями);
- щорічне медичне обстеження та диспансеризація

Очікувано, що витрати збільшаться в **2,6 рази** на послуги, на які мають право всі особи з ветеранським статусом, та в **1,9 рази** на послуги, на які мають право лише особи з інвалідністю внаслідок війни.



# Рекомендації

Реінтеграція ветеранів до цивільного життя повинна починатись на етапі ДО звільнення з військової служби і включати:

## *Медичну допомогу*

- розширення програми «Доступні ліки» та переліку медичних послуг
- збільшення фінансування на протезування, спрямованого на активну реабілітацію
- посилення контролю якості наданих послуг, розвиток компетентності фахівців

## *Психологічну підтримку*

- посилення інформування ветеранів про важливість психологічної підтримки
- підвищення кваліфікації фахівців для роботи з ветеранами

## *Сприянні зайнятості, економічній незалежності ветерана*

- перегляд трудових гарантій
- сприяння підвищенню професійної кваліфікації та перекваліфікації
- інформаційна та фінансова підтримка започаткування нового та розвитку вже наявного ветеранського бізнесу

## *Додатково для покращення адаптації*

- забезпечення освітніми можливостями
- матеріально-фінансова підтримка тих, хто цього потребує (ОГД, житло, пільгові іпотечні кредити)
- скорочення кількості декларативних пільг, невиконання яких призводить до соціальної напруги
- **належне соціальне забезпечення і легкий доступ до послуг, що демонструє вдячність ветеранам за їхній внесок**

Дякую за увагу!